

הבימה

התיאטרון הלאומי של ישראל

תכניית
ההצגה

הנוקמים, סיפור אהבה

דרמה ישראלית מקורית
מאת ובבימוי: הלל מיטלפונקט

גילה אלמגור-אגמון

הנוקמים, סיפור אהבה

מאת ובבימוי: הלל מיטלפונקט

מוזיקה: יוסי בן-נון

עיצוב תפאורה: אדם קלר

עיצוב תאורה: אבי יונה בואנו (במבי)

עיצוב תלבושות: אורנה סמורגונסקי

עיצוב וידאו: גיא רומם

עיצוב תנועה: תות מולאור

כלי נשיפה ואולפן הקלטות: טל הרשקוביץ

משתתפים

מלכה

ניר

אוסי

גפן

ברקו

גיילי

הקצין לוטננט טורנר

מורדי

טוראי לוצאטי

פיינר

שולם

טוראי קיבל

להקה

גילה אלמגור-אגמון

רוי מילר

אסנת פישמן

ריקי בליך

פיני קדרון

דוית גביש

שחר רז

ניר זליחובסקי

יובל שלומוביץ

רוברטו פולק

דב רייזר

ניל משען/אריק רינט

מאיה מדג'ר, מיכל פרדקין, ניר ברק

רוי מילר, אסנת פישמן

עוזרת במאי ומנהלת הצגה: דקלה פרבר

הצגה ראשונה: 28.2.2022, אולם רובינא

משך ההצגה: שעה ו-45 דקות, ללא הפסקה

כתיבה ועריכת התכניה: רמי סמו

צילום בחזרות: כפיר בולוטין

עיצוב: דפנה זילברשטיין

ריקי בליך, דב רייזר

המחזה

מלכה, מדריכת להקות זמר מבוגרת, מי שהייתה בנעוריה זמרת בלהקת הבריגדה, נשכרת לשמש יועצת תקופתית בסרט "הנוקמים" שמפיקו המסתורי עלום שם ומניעיו אינם ידועים. הסרט מצטלם בימינו, אך עלילתו מתרחשת באיטליה בשנת 1945 ומביאה את סיפורם המסעיר של חיילי הבריגדה היהודית שהתגייסו לצבא הבריטי והיו בו לחטיבה עצמאית לוחמת. הסרט מספר את סיפור "חוליות הנקמה" – קצינים וחיילים של הבריגדה שהפכו ל"נוקמים", מי שצדו והוציאו להורג בלילות נאצים ומשתפי פעולה. זהו סיפור על נקמה ועל אהבה, אהבתם של רפאל ונלי – הוא חייל בבריגדה ומפקדה של חוליית נוקמים, היא זמרת בלהקה צבאית החולמת על קריירה אמנותית בעולם שלאחר המלחמה. על חורבות אירופה שלאחר המלחמה, בין מחנות צבא ומחנות עקורים, בלב יערות חשוכים וכפרים הרוסים נפרש סיפורם של מי שיצאו לנקום את רצח בני עמם וגילו שמעשה הנקמה מר וקשה גם לנזקם עצמו. זהו גם סיפורם של מי שנאשו מנקמה וחיפשו באהבה מקלט לנפש הפגועה. ההצגה "הנוקמים", סיפור אהבה, מבוססת בחלקה על סיפורי אמת מסעירים בני אותה תקופה והיא מלווה גם בשיריה הידועים של להקת הבריגדה: "כל הדרכים מובילות לרומא", "את חכי לי ואחזור" ועוד.

פיני קדרון, דוית גביש

רוי מילה, אסנת פישמן

ניר זליחובסקי, ניל משען, מאיה מדג'ר, גילה אלמגור-אגמון, אסנת פישמן, מיכל פרדקין, ניר ברק

הבריגדה היהודית

החל מספטמבר 1939, לאחר משא ומתן ממושך שניהלו ראשי היישוב עם המנדט הבריטי ששלט בארץ, התגייסו כ-30 אלף חיילים וחיילות יהודים מארץ ישראל לצבא הבריטי במטרה להילחם בגרמניה הנאצית. בספטמבר 1944, לאחר שחיילים השתלבו בחילות השונים, הוכרז על הקמתה של ה - Jewish Brigade Group ובשמה העברי: "חטיבה יהודית לוחמת" (החי"ל). החטיבה ידועה גם בשמות "הבריגדה העברית" ו"הבריגדה היהודית". עם סיום המלחמה והמפגש של החיילים עם שארית הפליטה, השתנו היעדים והאתגרים של הבריגדה ועברו מלחימה לשיקום ניצולי השואה ועלייתם ארצה.

"הנוקמים"

במהלך מלחמת העולם השנייה, בתוככי תופת השואה, החלו פעולות נקם בנאצים שבוצעו על ידי יחידים. בהמשך, התארגנו קבוצות פרטיזנים יהודים בגרמניה אשר מטרתם הייתה לבוא חשבון עם הנאצים על השמדת יהודי אירופה. עם תום מלחמת העולם השנייה בשנת 1945, התגבשה בקרב חיילי החטיבה השנייה של הבריגדה היהודית קבוצה בשם "הנוקמים" או "חוליית המוציאים לפועל". התארגנותה החלה בבסיס הבריגדה בטרביזיו - על גבול איטליה, אוסטריה ויוגוסלביה, מקום מעבר של מאות ניצולי שואה. אותם ניצולים תיארו בפני אחיהם היהודים את הזוועות שעברו. גרעין הקבוצה כלל כעשרה אנשים אשר התנהלו בסודיות. יחד עימם נטלו חלק כארבעים שותפים, שנחשפו לפעולותיה והתלוו לכמה מהן. מאוחר יותר, הצטרפו לקבוצה אנשי המחלקה הגרמנית של הפלמ"ח. "הנוקמים", שפעלה בעיקר בצפון איטליה, אוסטריה ודרום גרמניה, ריכזה שמות אנשי אס.אס וגסטאפו וכן משתפי פעולה שידיהם היו מגוולות בדם יהודים. דרכם של "הנוקמים", הצטלבה עם זו של "הנקם" - קבוצה בראשותו של אבא קובנר, שכללה פרטיזנים ושוורדי מחנות ההשמדה. "הנקם" רקמה שלוש תכניות: תוכנית א' - להרוג שישה מיליון גרמנים על ידי הרעלה המונית, תוכנית ב' - להרעיל אלפי שבויים נאצים, תוכנית ג', הייתה לרדוף אחר מנהיגי הנאצים ולחסלם בכל מקום שיימצאו. שתי התכניות הראשונות נכשלו או בוצעו חלקית. השלישית, לא יצאה לפועל. בפרק זמן של חצי שנה, הוציאו חיילי הבריגדה, "הנוקמים", להורג עשרות או מאות בודדות של נאצים ומשתפי פעולה עם הנאצים. לקראת הקמת מדינת ישראל ומלחמת העצמאות, עזבו כמעט כל חבריה את אירופה. רבים מהם השתלבו בצה"ל ובמערכת הביטחון הישראלית. עם הקמת המדינה, עברה משימת רדיפת הנאצים והעמדתם לדין לידי המוסד ומשטרת ישראל. שנים רבות נותרה פעילות הנקמה סודית. רק בסוף שנות השישים של המאה העשרים, החלה פרשת "הנוקמים" להיחשף.

יובל שלומוביץ, רוי מילה, ניל משען

”מזמרת הארץ”

הלהקות הצבאיות העבריות בזמן מלחמת העולם השנייה

התארגנותן של פעילויות תרבותיות בקרב מתנדבי היישוב בצבא הבריטי, ביוזמת הועד הארצי למען החייל העברי ובפיקוחו של ”ENSA” (ארגון השירות הלאומי לבידור של הצבא הבריטי) הובילה, בין היתר, להקמתן של להקות צבאיות עבריות. הראשונה שבהן, ”Palestine Concert Party” ובשמה העברי ”הלהקה הצבאית” (1942), פעלה כתיאטרון צבאי, תחת פיקודו של השחקן והבמאי, איש ”הבימה”, צבי פרידלנד. בין חבריה היו השחקנים אליהו גולדנברג, נתן כוגן ובתיה לנצט. יחד עימם, שרתו יעקב אורלנד ככותב פזמונים ומרדכי זעירא כמלחין. עם התפרקותה, הקים אליהו גולדנברג את להקת ”מעין זה” (משחק מילים על השם ”ENSA”), שכוכביה חנה מאירצ'יק (מרון) ויוסי טוקניק (ידון) היו תלמידי האולפן הדרמטי של ”הבימה”. כמו קודמתה, עסקה ”מעין זה” בחיי השעה, אך בשונה ממנה עשתה זאת באמצעות שירים ומערכונים שמטרתם הייתה לשעשע, לבדר, להרים את מוראל החייל היהודי ולמסור למתנדבים דרישת שלום מהבית. בין שיריה שזכו להצלחה: ”כל הדרכים מובילות לרומא” ו”את חכי לי ואחזור”. בתום מלחמת העולם השנייה הקים הרב הצבאי של הבריגדה, יעקב ליפשיץ, את להקת הבידור של הבריגדה היהודית, ’קלעים קלעים’ (משחק לשון המשלב קליעה ברובה עם קלעי הבמה). את חבריה, שחלקם הופיעו בהרכבים הקודמים, איתר ליפשיץ בטרביזו שבאיטליה, העיר בה הוקמה קבוצת ”הנוקמים”. תפקיד הלהקה, היה לבדר ולהרים את מוראל יחידות הבריגדה שנשארו באירופה וכן להופיע בפני פליטים וניצולים במחנות העקורים.

מבוסס על הפרק ”את חכי לי ואחזור... להקות הבידור העבריות בצבא הבריטי”, מתוך הספר: ”שירים במדים” - סיפורן של הלהקות הצבאיות מאת שמואליק טסלה. (הוצאת יד יצחק בן צבי, ירושלים 2007)

ניר זליחובסקי

שחר רז

אסנת פישמן, ניר זליחובסקי, מאיה מד'גר, ניל משען, מיכל פרדקין, ניר ברק

אסנת פישמן, רוי מילר

השירים

המנון החי"ל

מילים: יעקב אורלנד
לחן: מרדכי זעירא

את חכי לי ואחזור

מילים: קונסטנטין סימונוב
תרגום: אברהם שלונסקי
לחן: שלמה דרורי, סולן להקת "מעין זה"
התפרסם בביצועם של שמשון בר-נוי ואריק לביא

צריך לצלצל פעמיים

מילים: נתן אלתרמן
לחן: משה וילנסקי
ביצוע מקורי: ברונקה זלצמן, מתוך תכניתו של תיאטרון "כל הרוחות", "כוסות רוח"
התפרסם בביצועה של שושנה דמארי

כל הדרכים מובילות לרומא

מילים: יצחק יצחק
לחן: צבי בן-יוסף
ביצוע מקורי: חנה מרון ויוסי ידין, סולני להקת "מעין זה"

תכול המטפחת

מילים: יאקוב (קובה) גאליצקי
תרגום: אברהם שלונסקי
לחן: יז'י פטרסבורסקי
ביצוע מקורי: טובה פירון, מתוך תכנית תיאטרון "המטאטא", "שי לחייל" (1944)

דב רייזר, גילה אלמגור-אגמון

להזמנת כרטיסים: 03-6295555 - www.habima.co.il